

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Északi nyelvrokonaink.

1. Husz éve szerezte vissza függelenségét Észtország.

A magyar nép, amióta ezernegyven évvel ezelőtt elhelyezkedett a Dunamedencében, évszázados külső- és belső harcaiban szinte elfeledkezett róla, hogy Európa északi részén testvérnépei élnek, akikkel az egykori, közös őshaza hagyományai s a nyelvi rokon-

nyelvkincsében. A világháború nagy fordulat volt a *mintegy hétmilliót kitevő északi finn-ugor nemzetek, a magyarság rokonainak életében.* Az orosz cári uralom összeomlásáig nyomasztó orosz iga alatt éltek a finn-ugor népek is a többi másfélszáz, különböző faj-

Aratás Észtországban.

Észti leány nemzeti viseletben.

ság megcáfolhatatlan bizonyítékai kötik össze. Csak a múlt század közepetáján fordult a magyar tudomány figyelme az északi nemzettestvérek felé s odazarándokoló kutatók és tudósok hihetetlenül gazdag és kimeríthetetlen kincses bányára bukkantak. Megállapították, hogy a magyar nyelvben körülbelül ezer olyan őszó van, amelynek gyökerei megtalálhatók az északi finn-ugor népek

táju kis- és nagy népek seregében. Amikor aztán a hatalmas orosz birodalom szétesett, az elnyomott, nemzeti létükben fenyegetett népek erőre kaptak és mindent elkövettek önállóságuk visszanyerésére. A szabadságharc eredményeként új országok születtek meg, illetve jutottak hozzá a nemzeti önrendelkezés jogához. A „Magyar Nép” olvasóival sorra megismertetjük északi nyelvrokonaink

néprajzi viszonyait, történelmét és mai helyzetét. A sort *Észtországgal kezdjük meg*, mert az észti testvérnép éppen most ünneplő független állami léte elismerésének huszéves fordulóját.

A mai Észtország.

Észtország (észti hivatalos elnevezés szerint „*Eesti*“) a Keleti-tenger keleti partján terül el. Területe 47 ezer 558 négyzetkilóméter, tehát körülbelül fele a mai Magyarországnak. 818 sziget tartozik hozzá és az ország területének körülbelül húszadrészét tavak foglalják le. Legnagyobb ezek között a Pejpusz-tó.

Rettenetes küzdelmek és szenvedések századai teltek el, amíg az észti nép elérhette, hogy saját maga intézi a maga sorsát, iskoláiban anyanyelvükön taníthatják a gyermekeket és az egyetemi oktatás is észti főiskolákban történhetik. Annál inkább meg kell becsülnünk az észtek törekvéseit, szabadságszeretét, mert aránylag kisszámú az egész észtség. Az észti köztársaság lakóinak száma az 1934-iki népszámlálás szerint egy és negyed millió. Vannak kisebbségei is, bár alig számottevően. Tekintélyes számban élnek észtek az ország határain kívül, legalább 160 ezren.

Vitorlás hajó a Keleti tengeren.

Hétszáz éve idegen uralom alatt.

Észtország a Krisztus utáni első századokban a Keleti-tenger partvidékének egyik legfontosabb pontja volt. Szervezett államuk nem volt ugyan, de jó földművesek és kereskedők voltak.

Tizenharmadik században csapott le rájuk a végzet a német kereszties lovagok,

Tisztelegés Öfelsége előtt.

Az alkotmány kihirdetése alkalmából a külföldi követek testületileg tisztelegtek Öfelsége előtt. A követek Casulo András pápai követ vezetésével vonultak föl a királyi palotába. Az üdvözlő beszédet, amint képeink mutatja a pápai követ tartotta.

a „Krisztus harcos testvéreinek” rendje alakjában. A hittérítés címén hódításra induló németek (1208-tól 1227-ig) szinte évenként megújították keresztes hadjárataikat a pogány észtek ellen. A két évtizedig tartott öldöklő harcokban kipusztult az észtek férfilakosság színe-java, elesett az észtek szabadságharc pogány vezére, Lembitu és 1227-ben a németek szövetségeseikkel, Valdemár dán királlyal az egész észtek földet meghódították. —

Az észtek paraszt rabszolgasorsra jutott. Még a szabad költözködési jogot is megvonták tőlük. Így tartott ez az 1560-as, 70-es évekig. Oroszok, svédek és lengyelek marakodtak a Balti-tenger-melléki országok fölött. — A körülbelül fél-századig tartott lengyel uralom alatt a magyar Báthory István valamennyire emberségesebb bánásmódra kényszerítette a német nemeseket, de a háborus idők szenvedéseiből így is bőven kivették részüket. 1629-ben Svédország kerekedett felül és az észtek a svédek fennhatósága alá jutottak. Ez a svéd uralom Észtország régi történetének egyetlen verőfényesebb szakasza. A svédek könnyítettek a jobbagyság helyzetén, a reformáció meghonosítása kapcsán iskolákat építettek, 1632-ben megvetették alapját Tartuban a legelső finn-ugor egyetemnek és kiadták az első észtnyelvű nyomtatványokat.

1721-ben Észtország a többi Balti tartományokkal együtt Oroszország hadiszákmánya lett. A német nemesség visszakapta korábbi előjogait, a szerencsétlen észtek paraszt megint visszasüllyedt a jobbagysorsba.

Győzelem a szabadságharc.

1905-ben forradalom tört ki Oroszországban és az észtek is felhasználták az alkalmat, hogy egy kis szabadabb levegőhöz jussanak. Ezt a mozgalmat azonban vérbe fojtották. De a büszke észtek népet nem tudták megtörni. A belülről megindult fejlődést nem lehetett megállítani és az iskolán kívüli népoktatás, szövetkezeti mozgalom, sajtó és szépirodalom, a dalos-egyesületek rejtelmes lelkesedése biztos

vágányra vitte az észtek nemzeti mozgalmat. Amikor az orosz cári uralom összedőlt, az észtek felhasználták az alkalmat és Kerenszky kormányzása idején nemzetgyűlést hívtak össze és ez aztán 1918 február 24-én kikiáltotta Észtország teljes függetlenségét. De még ekkor sem érte véget az észtek népi hosszú ideig tartó megpróbáltatása.

A maroknyi, hiányosan felszerelt észtek csapat csodálatos bátorsággal verte vissza a sokszorosan nagyobb vörös erőket úgy, hogy Oroszország szegényszemre 1920. február 2-án Tartuban aláírta a békeszerződést, amelyben elismerte Észtország elszakadását és teljes függetlenségét.

Husz esztendőös hősköltemény.

Az önálló Észtország husz esztendeje az önmagára talált népi hallatlan erőkitéréseinek hőskölteménye. Az 1919-iki földreform alkalmával az állam megváltotta a nagybirtokokat és józan fizetési feltételekkel kisembereknek osztotta ki. 1935-ig 106 ezer 423 új kisbirtok keletkezett. Az állam indító tőkét is adott a kezdőknek és körülbelül 200 gazdasági szakoktatási utján igyekszik a népet minél korszerűbb gazdasági ismeretek birtokába juttatni.

Észtország közoktatásügye is magas szintet ért el. 1408 elemi iskola, 18 kiegészítő elemi iskola, 2 siketnéma-intézet, 4 iskola a gyengeelméjűeknek, 84 középiskola, 15 mezőgazdasági iskola, 5 kereskedelmi iskola, 3 hajózási iskola, 22 kézműves-ipari iskola, 9 művészeti- és zeneiskola, végül 1 katonaiskola fogadja be a tanulmánygyógy észtek gyermekek százazreit. A magasabbfokú oktatás legfőbb szerve a tartui egyetem, amelynek olyan nagy létszáma, hogy az egész világon Észtországban a legmagasabb az egyetemi hallgatók száma.

Az észtek irodalom is hallatlan fejlődésnek indult. Az irodalom fellendülését az észtek nagy népi mondagyűjteményének a „Kalevipoeg”-nak összeállítása indította el. Ennek megjelenése után, ami 1861-ben történt meg, újult erővel indult meg a népi szellemi alkotásainak felkutatása.

Más. Tudósok serege járta be az észtek falvakat és tanyákat és óriási mennyiségű népköltészeti terméket gyűjtöttek össze.

Mint már mondtuk, Észtország közvérszása. Elnöke Püts K., aki többször is megfordult Magyarországon, lelkes híve az észtek-magyar barátságának és minden erejével támogatja azt a nyelvészeti mozgalmat, amely az észtek-magyar nyelvrokonság összefüggéseit kutatja.

Valamikor az észtek és magyar nép közös őshazában élhette életét a többi finn-ugor testvéreikkel együtt. De amint látjuk, évszázadokon keresztül semmi érintkezés nem volt a magyarok és észtek között s a németekkel, oroszokkal, lengyelekkel és svédekkel való együttélésben

olyan idegen szavak nyomultak be az észtek nyelvbe, amelyek elhalványították a nyelvi egyezéseket. De a tudósok megcáfolták, hogy az észtek nyelvrokonaink és legutóbb Zsiray Miklós, a kiváló magyar nyelvész mutatta ki tudományos alapon, hogy egy nyelvcsaládból szakadtunk le.

Ha van valakinek rádiója, keresse ki az észtek egyik rádióállomását és olyan távolságról, ahol már a szavak értelmét nem lehet kivenni, figyelje az észtek beszédét. Csak akkor fogja látni, hogy kiejtésben, hangsúlyban — ha a szavak pontos meg egyezésében nem is — milyen közeli rokona az észtek a magyar nyelvnek.

(Sz. A.)

A rendtörvény és a magyar nép.

A Hivatalos Lap február 17-iki számában megjelent rendtörvényt a gazdaságnak is ismernie kell. A rendtörvénynek az a rendeltetése, hogy az átmeneti idők alatt az egész országban a rendet és a fegyelmet biztosítsa s megakadályozza, hogy a szélsőséges vizeken evező pártok volt hívei nyugtalanítsák az országot. Éppen ezért az új rendtörvény a legszigorúbban tiltja a titkos alakulatoknak a szervezését és az azokban való részvételt. Kimondja, hogy nem lehet katonai alakulatokban felvonulni, politikai dalokat énekelni. A legszigorúbban bünteti a felségsértést, a mai politikai rendszer bírálatát, vagy olyan nyilatkozatok tételét, amelyek a román államot, vagy a román nemzetet sértik.

Jóakarattal és egyúttal kötelességszerűen intjük a magyarságot, hogy ezekben az átmeneti időkben is őrizze meg nyugalmát, tartsa be a rendtörvény utasításait s mindenben alkalmazkodjék a fennálló törvényekhez és intézkedésekhez. Mindenekelőtt tartsuk szem előtt, hogy az itt élő magyarság a múltban is magasfokú politikai érettséget tanúsított és sohasem feledkezett meg törvényes kötelességeiről.

Hogyan kerülheti tehát el a magyar nép, hogy a rendtörvény szigorú intézke-

déseibe ne ütközzék bele, mik azok a feendők, amelyeket szem előtt kell tartania?

Kétségtelen szükségesség, hogy a magyarság, különösen a mai időkben a szerény életmód és a józanság útjait járja. A múltban is szükség volt erre, de ma ez nemcsak szükségesség, hanem az élet kötelező parancsa is. Ma a kényelmes élet és költséges életmód nemcsak veszély, hanem — bűn. A munka legyen az, ami elfoglalja időnket és elvonja mindentől figyelmünket.

És a szabad időnk alatt sem szabad az utcákon, piacereken, vagy kocsmaiban gyülekezni és ott — amint a székely mondja, — hősködni és bírálni a mai közállapotokat. Sokkal okosabban tesszük, ha a kocsmahelyett a közművelődési házakban gyűlünk össze, ahol jó könyveket olvasunk, hasznos beszélgetéseket folytatunk, közművelődési vagy gazdasági előadásokat hallgatunk. A magyar nép csak akkor tudja magát felvértezni a mai nehéz idők viszontagságaival szemben, ha a tudását fejleszti, ismereteit bővíti, figyeli az ország és az egész világ eseményeit, folytonosan erősíti szakmai tudását, a gazdasági életben szem előtt tartja a többtermelés és a föld jobb megművelésének és kihasználásának az elvét, igyek-

szik mintagazda lenni és sohasem téveszti szem elől, hogy bármennyire nehéz a ma, holnap — még nehezebb idők következhetnek el.

Figyelmeztetjük különösen a magyar népet arra, hogy ne üljön fel lelketlen izgatónak, ne hallgasson bujtogatókra, kergessen ki portájáról minden gyanus idegent, aki olyan titkos cselekedetekre, vagy titkos gyűléseken való részvételre csábítja, amelyeket a rendtörvény szigorúan tilt.

A magyar nép Szent István óta mindig vallásos volt. Szerette az egyházát, megadta mindig az államnak, ami az államé és az Istennek, ami az Istené. A mai nehéz napokban különösen szükség van arra, hogy maga a családfő mutasson jó-

példát vallásosságban s különösen a vallásos nevelésben. A családnak és általában a családi életnek a legfőbb összetartó eleme a tiszta, vallásos erkölcs, ami nélkül minden családban az összetartó szálak meglazulnak, a szeretet napsugarai megfakulnak s a családi tűzhely kialvásává szétzüllik az egész család.

Ha szükség volt valaha a tiszta, öntudatos és vallásos életre, úgy ma arra valóban szükség van. Kerüljük tehát az olyan helyeket, ahol a butító és bolondító szesz ital megfoszt józanságunktól, olyan kijelentésekre és tettekre ragadhat, melyeket nemcsak a rendtörvény büntet szigorúan, de különben sem méltók kisebbségi sorsban élő magyar emberekhez

• Külföld •

A független Ausztria. Schuschnigg osztrák kancellár és Hitler német vezérkancellár találkozására és Hitler berlini beszéde után ugyszólván, az egész világ feszült érdeklődése várta az osztrák kancellár előre bejelentett beszédét. Schuschnigg az osztrák rendgyűlés előtt tartotta meg nagyszabású beszédét. Ebben a beszédben beszámolt Hitlerrel folytatott tárgyalásáról. A tárgyalásnak a két német állam testvéri viszonyának továbbfejlesztése volt a célja, eredménye pedig az Ausztriában letartóztatott nemzeti-szocialisták szabadon bocsátása és az osztrák életbe való bekapcsolása volt egyfelől, másfelől pedig Hitler ígérete, hogy titkos nemzeti szocialista szervezeteket nem fog fenntartani vagy támogatni Ausztriában.

Az osztrák kancellár többször hangsúlyozta beszédében Ausztria teljes függetlenségét, bár azt is kiemelte, hogy Ausztria német állam. Megemléke-

zik még a római egyezmény szilárdságáról és az Ausztria és Magyarország között fennálló évszázados tántorithatatlan barátságról.

A beszéd után a rendi gyűlés, majd az osztrák főváros közönsége is nagy ünneplésben részesítették Schuschnigg kancellárt, kinek beszéde igen jó hatást keltett Angliában, Franciaországban, sőt Olaszországban is, míg Berlinben kissé kellemetlennek érezték az osztrák függetlenség többszöri nyomatékos hangsúlyozását.

Hitler Rómában. A német vezér-kancellár ez év májusában fogja visszaadni Rómában a Mussolini őszi berlini látogatását. Az olasz fővárosban máris nagyban dolgoznak a káprázatos fényűnek ígérkező fogadás előkészítésén. Hitler az olasz király vendége lesz s természetesen a királyi palotában fog lakni. Tiszteletére nagy hadgyakorlatot fog rendezni mind a három fegyvernem: a szárazföldi, a tengeri és a légi. A látogatás alkalmával fontos politikai megbeszélések is lesz-

nek, bizonyára egész Európát érdeklő kérdésekben. Épen ezért érthető az az érdeklődés, amivel Hitler római látogatását várják.

Az angol-olasz béke felé. Perth lord, római angol nagykövet Londonban átvette az angol kormány utasításait az angol-olasz megegyezést előkészítő római tárgyalásokra. A tárgyalásoktól mind Rómában, mind Londonban jó eredményt várnak, bár angol felfogás szerint a jó eredmény előkészítésének egyik fontos feltétele, hogy az olasz kormány Spanyolországban jó részben hajtsa végre a be nem avatkozásbizottság határozatait.

A tárgyalásoknak igen nagy a fontossága, mert, ha komoly eredményre vezetnek, ez jó hatását az egész világon éreztetni fogja.

Eden távozása után. Az angol külügyminiszter távozásába az angol baloldal még mindig nem tudott belenyugodni és angol parlamenti szokás szerint az angol külpolitikával kapcsolatos kérdések sorozatával

támadják Chamberlain miniszterelnököt, aki talpraesetten és meg nem rendíthető nyugalommal válaszol minden kérdésre, pártjának élénk tetszése mellett.

Maga Eden egyáltalában nem akar a kormánynak nehézséget okozni, sőt az a hír, hogy Amerikába megy nagykövetnek, tehát egyik legfontosabb helyen fog külpolitikai szolgálatot tenni s módja lesz még jobban megerősíteni az angol-amerikai viszonyt.

Az új angol külügyminiszter Halifax lord lett, egyik legjobban képzett államférfia Angliának, aki egyúttal nagyon gazdag ember. Ő volt az, aki a múlt év folyamán, amint annak idején megirtuk, Hitler vezér-kancellárnál Berlinben látogatást tett. Ezért joggal remélik, hogy módja lesz Németországot is bevonni az európai béke munkájába, ami különben az angol kormánynak fő célja.

A német hadierő. Göring német repülőminiszter a német repülőnapon nagy feltűnést keltett beszédet mondott. Bejelentette, hogy a német léghaderő teljesen kész, tökéletes hadiszervezet s ha egyszer cselekvést parancsolnak, nem lesz semmi, ami visszariassa a minden tekintet nélkül való támadástól. Azt is mondotta még

a miniszter, hogy nem fogják tűrni, hogy a határokon túl élő tízmilliónyi némettel erőszakoskodjanak. Ezt a nyilatkozatot nemcsak Csehország, hanem Ausztria ellen is intézett fenyegetésnek tekintik, bár lehet, hogy — Ausztriát illetőleg — csak elszólás a heves szónoknak ismert Göringtől.

Franciaország. Az Eden lemondása miatt támadt izgalom már lecsillapult. Nagy része van ebben annak az angol kormánynyilatkozatnak, amely hitet tett Anglia változatlan szövetségi hűsége mellett Franciaország iránt. A francia miniszterelnök ezt hasonló nyilatkozáttal viszonzta s kijelentette

azt is, hogy Franciaország szintén hű marad a Népszövetség gondolatához, valamint vállalt kötelezettségeihez. A miniszterelnök nyilatkozatát az egész képviselőház nagy lelkesedéssel fogadta, annak bizonyítékul, hogy a francia nemzet — belpolitikai ellentétek mellett — a külpolitikai kérdésekben egységes.

Kínai repülők Japánban. Kínai repülőgépek ismételtén támadást intéztek a Japánhoz tartozó Formosa szigetén s ott nagy károkat okoztak. Japánban erős hatása volt a nem várt kínai támadásnak s attól tartanak, hogy a támadások rendszeressé válnak.

A legméltóbb ajándék egy szép imakönyv.

Ka'olikus keresztény élet
Lelki harmat

imádságos és énekes könyv rövid oktatásokkal, díszes kötésben. színes keppel **30°** — lei

katolikus imádságos és énekes könyv, összeállította Lakner Ernő. Imádságok és ájtatosságok mindennapra, alkalmi jámbor fohászok és gondolatok, szentmise hallgatás, szentékekre vonatkozó imádságok stb. 280 oldalon. Díszes aranyozott fekete kötésben **30°** — lei

Az Úr színe előtt

Vásárhelyi János imakönyve református lelkipásztorok számára. Vasárnapi és alkalmi imádságok, Szentígyek, beteglátogatás, temetés, rendkívüli alkalmak stb. 260 oldalra terjedő díszes kiállítású könyv, finom papíron, gazdagon aranyozott fekete egészvászon kötésben **150°** — lei

Megrendelhető a **Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nél** Cluj, Strada Baron L. Pop 5. szám. — Utánvétel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett. — Ugyanolt vallásos könyvek nagy választékban. — Kívánatra árjegyzék ingyen.

Megjelent a **GAZDATUDOMÁNY** második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára kezbesítési díjjal együtt **80** lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekeztek tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

Tanuljunk és tanítsunk!

A nyugati országok gazdái nagy károkat szenvedtek az utóbbi két esztendőben. Állatállományukat a száj- és körömfájás szörnyen megviselte. Franciaországban kezdődött a veszedelem, de átterjedt Angliára, Németországra, Svájcra, és — bár kisebb mértékben — a déli és északi országok legtöbbjét is meglátogatta. Rengeteg állat hullott el a ragályban, még többet irtottak ki hatósági rendelkezések alapján. Különösen sokat szenvedett Svájc világhírű tehenészete, amelyet egyes vidékeken valósággal kipusztítottak, hogy a fertőzésnek elejét vegyék.

A külföldi gazdasági ujságokban sok szó esik arról, hogy a száj- és körömfájás Magyarországot s Romániát mindez ideig elkerülte. A gazdasági írók kiemelik Magyarország nagy érdemét a ragály elhárításában. A sikert annak tulajdonítják, hogy Magyarországnak kitünő állatorvosai vannak, akik olyan védekező rendszabályokat vezettek be, amelyek megakadályozták a ragály behurcolását. A magyarok sikeres védekezésének, persze, Románia gazdaközönsége is nagy hasznát látja, mert a jól megszervezett védelmi vonalon át nem tudott a ragály a Duna keleti vidékeire elharapózni.

Elhinni azért nem szabad magunkat! Erre figyelmeztetnek a gazdatudomány művelői, az állategészségügy szakemberei egyaránt. A tavaszon új erőre kaphat a ragály és a mi vidékünkre is átsaphat.

Résen kell tehát lenniünk állataink mellett és a tudomány tanításait is föl kell használnunk azoknak védelmére. Mert az

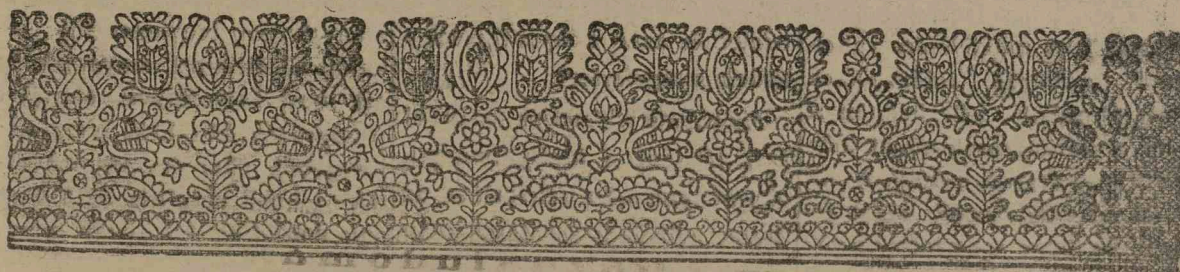
a fő: a bajok megelőzése! Az a gazda, aki állattartásra vállalkozik, Isten és a természet törvényei előtt egyaránt nagy felelősséget vesz magára. Gonosz, lelketlen ember az, aki a szegény oktalan állatokat csupán kihasználja, de azoknak jólétéről, egészségéről nem gondoskodik.

Ezt a felelősséget a mai gazda nem háríthatja el azzal, hogy azért nem védelmezte állatait a betegségektől, mert nem tudta, hogy ezt miképpen kell megtennie. A mai előrehaladott világban mindenki megszerezheti az állatok egészségügyi gondozásának alapismereteit.

A *Magyar Nép* ebben a tekintetben is szívesen siet olvasói támogatására. Gazdasági rovatunkban a következő hetek folyamán a cikkeknél egész sorozata fogja azokat a kérdéseket megtárgyalni, amelyeknek ismerete a gazdát az állatok egészségének fenntartására és betegségüknek felismerésére fogja képesíteni.

Bizonyosak vagyunk benne, hogy olvasóink kapni fognak az alkalmon és gazdasági tudásukat szívesen bővítik ki mostani cikksorozatunk tanulságaival. De ennyivel nem volna szabad megelégedniük! Falusfeleiket is föl kell világosítani az állatok veszedelmeiről és azoknak elhárításáról. Ami szomszédomat veszélyeztet, az nekem sem lehet javamra.

Azzal a reménységgel fogjuk tehát folytatni cikksorozatunkat, hogy az abban foglalt jó tanácsok az egész magyar gazdaközönségnek hasznára, boldogulására fognak szolgálni!

• Hírek •

Ünnepélyesen kihirdették az új alkotmányt. A királyi palotában ünnepélyes keretek között történt meg Románia új alkotmányának kihirdetése. Az ünnepségen jelen volt Károly király Öfelsége, Mihály nagyvajda és a kormány összes tagjai. Rajtuk kívül részt vettek az ünnepélyes kihirdetésen a hadsereg vezetői, tábornokai és az egyházi főpapok. Az összes miniszterek felesküdtek az új alkotmányra. Öfelsége hangoztatta, hogy az új alkotmány abból a gondjából fakadt, hogy biztosítsa az ország népének javát. Az új alkotmány szövege megjelent a hivatalos lapban és így érvénybe lépett.

A Magyar Párt tovább is folytathatja működését. Dr. Gyárfás Elemér és Dr. Willer József felkeresték Calinescu belügyminisztert és fontos kérdéseket beszéltek meg a miniszterrel. A megbeszélésen szóba került, hogy mi a kormány álláspontja a politikai pártok továbbműködését illetően? A belügyminiszter kijelentette, hogy a jövőben csak a rendpártok működését engedélyezi, amelyeket az egyfoglalkozású állampolgárok alkotnak. Kijelentette azonban, hogy a Magyar Pártot a rendpártok közé sorolja és így az a jövőben akadálytalanul folytathatja működését. A miniszter hangsúlyozta, hogy a Magyar Párt működésére vonatkozó korlátozó intézkedések csak átmeneti jellegűek, mert ezek a korlátozások rövid időn belül meg fognak szűnni. A miniszter nyilatkozatát azzal fejezte be, hogy a kormány azoknak a pártoknak a működését

a legerélyesebb eszközökkel fogja megakadályozni, amelyek az ország alkotmányos rendje ellen működtek. A belügyminiszternek a két magyar vezető előtt tett kijelentését a magyarság nagy megnyugvással veszi tudomásul.

Tárgyalta az új költségvetést a kormány gazdasági bizottsága. A kormány gazdasági bizottsága az új költségvetés megtárgyalása céljából ülést tartott. Az ülésen az új költségvetés általános tételeit beszélték meg.

Nem szabad az új alkotmány ellen izgatni! Saula, Mureș megyei községben letartóztatták és a Târgu-Mureș-i ügyészségnek adták át Pagoceanu Alexandru földművest. Büne volt, hogy az új alkotmánytörvény ellen izgatott.

Miron Cristea körlevelet intézett Románia összes egyházainak püspökeihez. Miron Cristea, miniszterelnök a Romániában működő összes egyházak püspökeihez körlevelet intézett. A körlevélben kéri a püspököket, hogy mindent tegyenek meg az ország békéjének és rendjének érdekében. Az ország összes hívei között szorossá és állandóvá kell tenni a lelki egységet. A pátriárka miniszterelnök elrendelte, hogy március 13-án az ország összes egyházai és felekezetei tartssanak a templomokban istentiszteletet és azon könyörögjenek a lelkek nyugalmaért.

Nyilvános előadások után el kell játszani a királyhimnuszt. Kormányrendelet értelmében az összes nyilvános előadások után el kell játszani a királyhimnuszt.

Minden zsidó vallású állampolgár állampolgárságát felülvizsgálják. A hatóságok mindenütt közzé tették a felülvizsgálásra utalt zsidó állampolgárok névsorát. Tekintettel arra, hogy a névsorban nem szerepelnek az összes zsidók, a hatóságok kihirdették, hogy azoknak a zsidóknak is kell igazolnunk állampolgárságukat, akiknek neve nem szerepel a közhírre tett lajstromokban.

Kisgazdák panasza. Cluj város kisgazdái, a hóstátiak, súlyos panasszal fordultak a városi rendőrfőnökhöz. A rendőrség ugyanis elrendelte, hogy a piacon csak román nyelven lehet beszélni. Ennek következtében a piaci árusok és a vevők között nagyon sok zavar keletkezett. A rendőrfőnök megnyugtatta a hóstátiakat, hogy a kérdést megelégedésükre fogja rendezni és nem korlátozza a piacon a magyar nyelv használatát. Azt azonban hangsúlyozta, hogy bármilyen árut, hangoz kiáltással csak román nyelven lehet kínálni.

Megölte a kutágas. A Satu Mare megyei Hrip községben Mezei András gazdálkodó több társával kutat készített a községi jegyző hirtokán. Munkájuk közben a régi kutágas kidőlt és Mezei Andrást megölte.

A Fágáras-i szavazók visszavonták „nem” szavazatukat. Fágáras-on száztizenhét szavazó polgár jelentkezett a rendőrségen közölve, hogy az alkotmánytörvény megszavazása alkalmával nemmel szavaztak és ezt most helyesbiteni akarják. A szavazók közölték, hogy félrevezették őket és megmondották azoknak neveit is, akik őket arra bujtatták fel, hogy nemmel szavazzanak.

Megértési hírdet a katona-prefektus.

Petrescu ezredes, Salaj megye új prefektusa Simleul Silvaniei-n a római katolikus közművelődési egyesület termében a megye minden részéből összegyűlt papok, tanárok, tanítók, jegyzők, köztisztviselők és bírák előtt beszédet tartott. Az ezredes-prefektus beszédében rámutatott arra, hogy a pártok torzszalkodása és a választásokat megelőző pártharcok felőrölték az emberek munkaerejét és elvették az állampolgárok nyugalalmát.

A prefektus figyelemre méltó módon foglalkozott a kisebbségek ügyével.

— Súlyos tünet az is, — mondotta Petrescu — hogy az iskolákban veszedelmes méreteket öltött a nemzeti gyűlölködés magvának elhíntése és így sokan, ahelyett hogy a testvériség és a más népek megbecsülésének az útját egyengették volna, ellenségeskedést szítottak az itt élő többségi és kisebbségi nép között.

Magára a kisebbségi kérdésre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Szólani óhajtok a mi kisebbségi magyar testvéreinkhez is, akikkel annyi súlyos évszázad után igazi megbékélésben és egyetértésben kívánunk élni ezen a földön. Nem akarjuk a magyarokat kiforgatni magyarságukból, nem akarjuk el-

venni tőlük nemzeti műveltségüket és érzéseiket. Sőt arra kérem őket, hogy őrizék meg szívükben nemzeti érzésüket, mert beestelen ember előttem az, aki megtagadja fajtáját s népét. Mikor mi még idegen zászlók alatt szolgáltunk, hűséggel eleget tettünk kötelezettségeinknek, de sohasem tagadtuk meg nemzetünket, jó románok maradtunk. Arra kérem a kisebbségi magyarságot, hogy hűséggel vállalja azokat a kötelezettségeket, amelyekkel Nagyrománia törvényes rendjének tartozik. Nem gyűlöletet, hanem testvéri együttérzést táplállok a magyarokkal szemben s kijelentem, hogy akár egyszerű magyar ember, akár magyar pap fordul hozzám igaz és közérdekű ügyben, segíteni fogok rajta.

Salaj megye prefektusának fent idézett szavai nagy megértésről és jóakaratról tesznek tanubizonyságot. Egyben azonban számunkra utmutatást és tanítást szolgáltatnak arra vonatkozólag, hogy mint kisebbségeknek hogyan kell viselkednünk. Az állam alkotmányának és törvényeinek legmesszebbmenő tiszteletben tartása mellett nemzeti származásunkat és nemzeti hagyományainkat is tiszteletben kell tartanunk.

Rövid hírek

Mária királyné Olaszországban üdül. Mária anyakirályné Meránba érkezett üdülés céljából. Az orvosok megállapították, hogy a királyné egészségi állapota a legkielégítőbb.

Jorga professzor kitüntetése. Jorga professzor államminisztert Vilma holland királynő magas rendjellel tüntette ki.

Leégett egy gazda istállója. Ravasz János, Sangeorgiu de Mures községbeli gazda udvarán tűz keletkezett. Az istálló teljesen leégett. A gazda kára megtérül, mert az istálló biztosítva volt.

Halálos szerencsétlenség a kén-savgyárban. A Baia-Mare-i kén-savgyárban Pop Flore kén-savval felt tartányba esett. A szerencsétlen munkás hosszú kínlődés után meghalt.

Helyes intézkedés. A nemzet-nevelésügyi miniszter elrendelte, hogy a tanárnőknek és tanítónőknek az iskolákban nem szabad dohányozniuk.

A törökök szívesen látják a zsidókat. Egy török képviselő érdekes kijelentést tett. A nyilatkozat szerint Törökország szívesen látja a zsidó bevándorlókat, akár egyenkint, akár pedig tömegesen akarnak bevándorolni. A török képviselő szerint a zsidók eddig mindig hasznosak voltak Törökországra nézve.

Merényletet követtek el Dobrudzsában egy vonat ellen. A Constanca-Bazargic között közlekedő egyik motoros vonat elé hatalmas vasgerendát helyeztek, hogy vasuti szerencsétlenséget idézzenek elő. Szerencsére a vonatvezető idejében észrevette a bajt és így nem történt szerencsétlenség.

Megtiltották a jóslásokat. A munkaügyi miniszter előterjesztésére a minisztertanács megtiltotta a jóskok, jóvendőmondók, kézből jóslók, kártyavetők működését.

Kettészakadt egy tehervonat. Goioasa állomás közelében egy tehervonat tíz kocsija elszakadt a vonattól. A lejtős pályán az elszakadt kocsik utolérték a vonatot és borzalmas összeütközés keletkezett. Sok kocsi összetört, egy fékező meghalt.

Farkasok támadása egy török város ellen. Karamán török várost farkascorda támadta meg. A farkasok két nap és két éjszaka állandó rémületben tartották a lakosságot. Végül is a csendőri gépfegyverekkel tisztították meg a községet a farkasoktól. A gépfegyver tüzelés után százával heverték az elpusztult farkasok a városka utcáin.

Mit kell tudni Románia alkotmánytörvényeiről?

Románia első alkotmányát 1866 július elsején tették közzé. Ezt az alkotmányt 1879., 1884. években módosították. Az 1917. évi módosítás szolgált alapul az agrár kisajátítási törvény megalkotásának. A világháború után a megnagyobbodott Románia alkotmányát 1923 március 29-én tették közzé.

A most kihirdetett, új alkotmány lényeges változtatásokat eszközöl a régi alkotmányokon, amint azt lapunk előző számában ismertettük. Különösen fontos, hogy az új alkotmánytörvényt, a parlament összetételét és a választás rendjét teljesen új alapokra fekteti. Az új rend szerint a politikai pártok

jelentősége elvész és az állampolgárok szakcsoportjai fognak választások alkalmával jelentőséghez jutni. Az új választói törvény kiterjeszti a nők szavazati jogát. A nőknek ugyanis eddig csak közigazgatási választáson volt szavazati joguk. Az új törvény megadja a nők általános választói jogát, természetesen bizonyos feltételekhez kötötten. A nők teljesjogu választópolgárai lesznek a országnak még szenátorságra is választhatókká válnak.

Az elmondottak tanulsága szerint tehát Románia legújabb alkotmánya az eddigi alkotmányoktól lényegesen különbözik.

A „Siculia“ Kereskedelmi Részvénytársaság (Cluj, Marechal Foch 53 sz.) a székely szövetek, házivásznak elárúsításán, valamint a saját üzemében előállított és nagy elterjedtségnek örvendő, aranyéremmel több ízben kitüntetett, praktikus és olcsón beszerezhető „Siculia“ gyümölcs stb. permetező gépek forgalomba hozásán kívül, üzletkörét kiterjesztette az összes romániai ásványi és földtermékek, fa és faszén vételére és eladására is, de egyben a népművészeti cikkek eladási körét átengedte a „Pitvar“-nak s illetve ezeknek a cikkeknek az eladását jövőre közösen fogják a Pitvarral intézni.

Tehát akinek ásványi termékei stb., stb. várnak eladásra, avagy ilyen ügyekben felvilágosításra van szüksége, avagy permetezőgépet akar vásárolni, az forduljon a Siculiához, viszont népművé-

szeti cikkek (varrottas, himzés, faragások és egyéb háziipari áruk stb.) dolgában a Pitvar háziipari és népművészeti termelő, beszerző és értékesítő szövetkezetet (Cluj, Iuliu Măniu 3. sz.) keresse fel.

Megjelent az „Egészség“ című folyóirat. Az „Egészség“ című folyóirat gazdag tartalommal jelent meg. Értékes cikkek foglalkoznak a szívbetegségeivel, a kenyérkérdéssel és a lakás jó levegőjének jelentőségével. Az említett cikkek mellett sok hasznos cikk teszi változatossá a folyóirat tartalmát. Előfizetési ára egy évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál, Cluj, Str. Gen. Berthelot 8. szám.

Japánban csak a nős férfinak van tekintélye. Japánról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délbáb új száma, amely nagy terjedelemben jelent meg.

A fejevadászok kegyetlen hor-dáját és a brazil ósvadon vonzó, de veszedelmes világát mutatja be az eredeti utleírás, ami remek illusztrációval Tolnai Világlapja új számában megjelent.

Gyilkos apa. Borzalmas gyilkosság történt Constanta mellett Negresti községben, Vasile Duneti leányát meggyilkolta, mert engedélye nélkül akart férjhezmenni. A gyilkosság még a múlt év október havában történt. Az elvetemült ember a leány holttestét hó és jég közé rejtette, hogy a holttest ne induljon oszlásnak. Most aztán, hogy az idő melegedni kezdett, a holttestet a tengerbe dobta. A borzalmas gyermekgyilkosságot a csendőrség felfedezte és az elvetemült apát letartóztatták.

Petróleumot találtak Bukovinában. A bukovinai Iadauti megyében olajforrásra bukkantak. Minthogy a próbafurások jó eredménnyel végeztek, rövidesen megkezdik a kőolaj kitermelését.

Tavaszi ültetésre

Gr. Teleki Arvéd faiskolája Drasov, posta: Cuntă jud. Sibiu ajánl: Jonathan, Ontario London Török Bálint, Batul Arany Pármén, Boskoop szépe

ma csemetéke

Rákóczy, Agen szilva ringló nagygyümölcsű epe és ribizke folyton termő málnatöveket tiz és száz darabonként előnyös árban

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

A leggyakoribb állatbetegségek.

A lépfene.

Minden gazda által ismert, veszedelmes betegség a lépfene, amit a pásztorok csak vérbetegségnek vagy lépbaznak neveznek. Rengeteg állat pusztul el évenként ebben a betegségben, pedig mint később látni fogjuk, már a biztos védekezőszerét régen feltalálták és eredményesen használják.

A betegség okozói, a baktériumok a szénával, füvel vagy az ivóvízzel kerülnek a szervezetbe és ott 3—4 nap alatt elszaporodva, nagyon magas láz mellett általános vérfertőzést okoznak. Legtöbbször, a különben teljesen egészségesnek látszó állat, el kezd reszketni, nehezen lélegzik, a száj és végbélnyílás sötétlila színűvé válik, a szem tekintete bágyadt lesz, a láz egész 42 fokra ugrik. Állatunk egy darabig szétvetett lábakkal támolyog. majd hirtelen összeesik, száján, orrán és végbélén vér szivárog ki és egy órán belül megdöglik. Más esetben, ha a fertőzés nem volt olyan nagyfokú, vagy az állat szervezete a betegséggel szemben ellenállóbb, úgy a fentt vázolt jelek enyhébbek, gyomor- és bélzavarok lépnek fel, előbb erős szorulás, majd 2—3 nap múlva hasmenés következik és 2—3 hét alatt az állat meggyógyulhat.

Ha helyben van állatorvos, vagy olyan valaki, akinek állandóan raktáron van lépfene elleni széruma úgy amint a bajt észreveszik, azonnal hívni kell az illetőt és jelezni, hogy hozzon magával oltóanyagot és szerszámot, mert az állat lépfene gyanus. Gyors segéllyel nagyon sok állatot meg lehet menteni.

A gazda addig is, míg a hozzáértő megérkezik, gyakori hidegvizes lemosással, vagy hideg vízbe mártott lepedővel való borogatással igyekezzék a magas testhőmérsékletet csökkenteni. A borogatást 10 percenként váltogassuk.

Lépfenében főleg a szarvasmarhák, juhok, lovak betegednek meg. A sertések-nél a lépfene torokgyíkban nyilvánul, azért az ilyen sertést nem szabad leszúrni és megenni, hanem ha elhull, szappant kel főzni belőle, mert a lépfene az emberre is átragad.

Okos gazda egy heti naptári előjegyzései.

MÁRCIUS	
Szombat 12 Gergely	Megszokítás nélkül folytatom a PEKK és FUTOR adagolását sertéseknél és tarománál.
Vasárnap 13 Szabin	„Magyar Néptől” megkérdem, hogy honnan rendeljek Almola sebkenőcsöt és Liber-Universal téli permet-anyagot fűim r. szére.
Hétfő 14 Matild	Megkezdem fűim tisztogatását, hernyózását, kaparását, kefélését.
Kedd 15 Kelemen Krisióf	Elkészítem fűim törzse körül a tányérokat, a esurgó körül trágyázok Koronarikkítást végzek.
Szerda 16 Geréb Henriette	A M. N.-től kapott címtől megrendelem a fa védőszerket, 2) drb kb. 8 évsz almához kb. 3—4 kg. Liber-Universal és 1 kg. Almola sebkenőcs kell.
Csütörtök 17 Patrik Gertrud	Folytatom a 15 ére előírt tisztogatási munkákat.
Péntek 18 Ede, Sándor	Gondosodom permetező gépről. Vasárnapra néhány barátommal egy megbeszélést tartozunk el, hogy egy gépet rendeljünk a Magyar Nép által megadott címtől.

A lépfenének biztos védekező gyógyszer van: az *ojlás!* Egyes veszélyesebb helyeken a hatóság elrendelheti a lépfene elleni védőojtást, de miért kell szarlatársainknak azt bevárni, amíg a községükben 8—10 darab állat elhull? Minden tavasszal a falu összes marha- és loállományát ojtassák be állatorvossal lépfene ellen, hiszen állatonként tömeges ojtásnál nem kerül többé 20—25 lejnél. Ha beojtott állat hull el lépfenében, akkor az ál-

lam az állatorvos bizonyítványa alapján kártérítést fizet a gazdának.

A törvény előírja, hogy a lépfenében elhullott állatokat szőröstül, bőröstül mélyen el kell ásni a dögtemetőbe. A beteg állatok az egészségesektől elkülönítendőek álló helyeiket fertőtleníteni kell, a trágyát, izéket el kell égetni. Lépfenes, beteg állat húsát, bőrét, szőrét, semmiféle testrészét nem szabad forgalomba hozni.

Bodor Kálmán.

Gyümölcsfák törzskönyvelése

Egészséges és bőven termő gyümölcsfák nevelésének az az alapja, hogy a fajtát helyesen válasszuk meg. Ujabban azonban ennél nem állanak meg, hanem az egyes fajták között is kikeresik a legegészségesebb, legbővebben termő és legjobb gyümölcsöt szolgáltató fákat és az ilyen fákról szedik az oltó és szemő galyakat. Ez fáradságos és nagy szakértelmet követelő munka. Magyarországon megkezdették ezzel kapcsolatban a gyümölcsfák törzskönyvezését. Országos bizottság gyümölcséréskor megtekintti a törzskönyvezésre bejelentett fákat és amelyik fajta és egyed kiválóságánál fogva minden tekintetben megfelel, ólompecséttel látja el. Csak az ilyen ólompecséttel ellátott fákról szabad az egész országban oltó és szemző galyakat szedni.

A munka nehézségére jellemző, hogy például egy gyümölcsösben, ahol tizennégyezer darab gyümölcsfa van, csupán tizenöt olyan gyümölcsfát fogadott el a bizottság, amelyet ólompecséttel látott el és bejegyzett az országos törzskönyvbe. Az elmondottak bizonyítják, hogy a gyümölcsstermelésben is nagy jelentősége van a gyakorlatilag alkalmazott tudományoknak.

A falu egészségvédelme a budapesti mezőgazdasági kiállításon.

A közérdeklődés előterében álló falusi egészségügy kérdésének az idei mezőgazdasági kiállításon külön csarnoka lesz. A csarnok egyik felében baleseti és mentő vonatkozású, a másik felében a falusi közegészségügy szolgálatába állított munkásságot szemléltető kiállítási anyag táru a kiállítás vidéki és városi látogatóinak szemé elé.

A baleseti részben a vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete a falu szolgálatában álló mentőállomásainak felszerelését, különböző célokra szolgáló mentődobozait, falusi szekerre is felszerelhető hordágyat és emellett fényképek és rajzok útján azt a tevékenységet fogja bemutatni, amelyet a mentőegyesület 12 év alatt a falu egészségügyének szolgálatában kifejtett. Ugyanabban a baleseti részben az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet balesetelhárítási képeket, gazdasági gépek balesetelhárító védőkészülékeit és ezenfelül a balesetek áldozatainak keresőképességét és egészségét fokozni vagy helyreállítani hivatott művegtagokat, stb. fog kiállítani. Ezenkívül a Mezőgazdasági Biztosító Intézet kiál-

litása szemléltetni fogja a gazdasági nyugdíjbiztosítás előnyeit is.

A kiállítási csarnok másik felét az Országos Közegészségügyi Intézet nagyszabású kiállítása fogja elfoglalni. E kiállítási részének egyik díszes alkötörése lesz az az anyag, amely a párisi világkiállítás népszövetségi pavillonjában a magyar egészségügyi kérdéseket és viszonyok javulását ismertette. E kiállítás másik része a magyar vidék egészségügyi kérdéseivel közül a legfontosabbat: a tifusz betegséget és a terjedésében résztvevő tényezőket, mint a légy, az árnyékszék és a vízszolgáltatás kérdését világítja meg. Ismertetni fogja az Intézet a falusi kutakció sikerét, az anya és csecsemővédelem több fontos tevékenységét, a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálatot, végül több egészségügyi részletkérdést is.

Gyűlést tartott a mures megyei Földműves szövetség.

A mures megyei Földműves Szövetség a Tárgul-Mures-i református kollégium termőben tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen a vezetőség beszámolt az elmúlt évben végzett munkáról és előterjesztette a jövő évi munkatervet.

Piac

Szabaddá teszik a kukorica kivitelét.

A kukorica külföldre való szállítása július óta szünetelt, mert a kormány a gyenge terméskilátásokra való figyelemmel a kukorica kivitelét betiltotta. Tekintettel azonban arra, hogy a belföldi szükséglet teljesen fedezve van, a kormány engedélyezte a kukorica külföldre való eladását és szállítását. Egyelőre arról van szó, hogy 3000 vagon kukorica kivitelét engedélyezik.

Emelkednek a borárak.

A bor iránt a piacon élénk kereslet mutatkozik. Ennek hatása alatt a borárak drágulnak.

Mozgalom a külföldi rézgalic behozatala ellen.

A belföldi rézgalic gyárosok küldöttségileg jelentek meg a földművelésügyi miniszter előtt és arra kérték, hogy tiltsa meg a külföldi rézgalic Romániába való behozatalát. Mint irtuk ugyanis, a szőlőtermelők érdekében a miniszter ragymennyiségű külföldi rézgalic behozatalát engedélyezte.

Terményárak a Banat-ban.

Utóbbi időben a Banat-i gabonapiacokon élénkség tapasztalható. Az üzleti forgalom azonban az árak ingadozása miatt kicsi. A piaci árak a következők: Buza 485—495, kukorica 255, sörárpa 450, takarmányárpa 380, zab 440, moharmag 390, lóheremag 2100, lucernamag 1500 lej mázsánként.

Árpát vásárol Németség.

A galaci kikötőbe két német hajó érkezett. A hajók 220 vagon árpát fognak Németségbe szállítani.

Terményárak Clujon.

Buza 535, kukorica 350, árpa 400, zab 510, fehér paszuly 580, lóheremag 2000, lucernamag 3800 lej mázsánként.

Rétiszéna 135—150 lóhere és lucernaszéna 170, buzaszalma 85 lej mázsánként.

Ipari hírek

Március 31-ig lehet kedvezménnyel fizetni a régi adótartozásokkal.

A pénzügyminiszter, tekintettel a gazdasági helyzetre, a kedvezményes adófizetés lehetőségének határidejét meghosszabbította március 31-ig. Az új rendelet értelmében az 1931-ig fennállott régi adóhátrálékokat 20 százalékban készpénzzel, 30 százalékban pedig adóbonokkal, vagy B kibocsájtású állami járadék kötvényekkel lehet fizetni. A tartozás felét elengedik. Az 1932. és 1936. között keletkezett adótartozásoknak 20 százalékát készpénzben, 80 százalékát pedig bonokban kell megfizetni. A pénzügyminiszter rendelete sok kis iparost érdekel. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy március 31-ig feltétlenül rendezzék fennálló, régi adótartozásaikat, mert a miniszter rendelete értelmében március 31-ike után minden ki-

mélet nélkül teljes egészében fogják behajtani a hátrálékok összegeket.

Néhány nap múlva megkezdik az iparengedélyek kicserélését.

A munkaügyi minisztérium elrendelte, hogy a régi iparengedélyeket sürgősen ki kell cserélni az új mintájú nyomtatványon kiállított engedélyekkel. Az új engedélyeket a munkakamarák fogják kiadni. Az iparengedélyek kicserélését, a miniszter rendelete értelmében, néhány nap múlva megkezdik.

Nagymértékben csökkentették a betegsegélyző által kirótt büntetéseket.

A betegsegélyzőnek lerováadó illetéket bélyegben kell a tagsági könyvecskébe ragasztani. Nagyon sok iparost és munkaadót büntettek meg, mert a könyvecskéket felbélyegzése, vagyis az illeték leróváása nem történt szabályszerűen. Az ügyben most kedvező fordulat történt. A munkaügyi minisztérium körrendeletet bocsájtott ki. A körrendelet a kérdést a következőképpen szabályozza: azokat a munkaadókat, akik alkalmazottaik betegsegélyző könyvecskéjén utólag pótolják a hiányzó bélyegeket, büntetés elengedésben részesítik. A kirótt büntetésnek csupán öt százalékát kell a rendelet szerint megfizetni, vagyis a munkaügyi miniszter a büntetések 95 százalékát elengedte.

Terjesszük a Magyar Népet!

Mulattató

CSODÁK.

*Te kopár fa s te barna, száraz ág!
Benned születnek a legszebb csodák.
Ma még zörögve sóhajtsz bús zenét
S holnap veszed az ég üzenetét.*

*Ma még — szegényen, csúfan — fúj
a szél ...*

*Fagyos telekről, halálról mesél ...
S holnap megesőkel égi napsugár
S elkezd vajudni benned már a nyár.*

*Előbb rügyek ... félénk kis levelek ...
Bennük csodás virágra szendereg ...
Színek, illatok, álmok, életek
Hozsannáznak ittasult éneket ...*

*Öntöznek langyos, permeteg esők ...
S te mámorosan hordod a jövőt.
A régi vagy: csak Isten rádlehelt
S az isteni szó új életre kelt.*

*Néha megtépnék emberi kezek ...
Tördelik, vágják ágad, gyökered ...
Meggyötör vihar. Szellő megcibál ...
Fölötted dörgés, villámlás cikál ...*

*Lehull virágod, elszáll illatod ...
S te mégis, mégis nem vagy megcsalott:
Az Istenvégzés, teremtő erő
Belőled gyümölcsöket hoz elő.*

*Emberlélek: te kopár, szürke ág!
Benned is szenderegnek ily csodák.
Ma még keserűn sóhajtsz bús zenét,
De ha veszed az Ég üzenetét:*

*Mint tüzes láva, úgy fut rajtad át
Elperzselve a bűn s halál szavát ...
S mint levél, virág, gyümölcsrengteg:
Hozsannázik — Istennek — életéd!*

Kovácsné Huszár Jolán.

Az egyházi adó.

Ujabban az adóprésnek ezt a fajtáját is bevezették sokaknak nagy bosszúságára. A régi jó világban megszokták az emberek, hogy az egyházat dísznek, vagy éppen fejős tehénnek tartásák. A földjeit kivették potomáron, a tisztségeit elfogadták hiúságból, a gyűléseken alaposan kiveszekedtek magukat, a papnak, vagy tanítónak a szennyesét kitergegették s ezzel meg is adtak mindent, amivel az egyháznak tartoztak. Szívesen tették, mert nem került pénzükhöz.

De most hirtelen akkorát fordult a világ, hogy még az egyházi rovat is a nyakunkba szakadt a hiveknek s a szent ügyhöz méltatlan igyekezettel próbálnak is szabadulni tőle.

Különösen a cigányok zakatolnak az új teher miatt, akik némi megaláztatást is látnak abban, hogy amíg az állami adószedők messzire kikerülik őket, addig a kurátor nem áttallja többször is benyitni hurubájuk ajtaját.

Azért, ha állandó megoldás közepette is, de csak leróvogatják az adót, hol közmunkával, hol egyéb fajta szolgálmányokkal, — kivéve azt a négy mórét, akik makacsul tartják magukat s akiben a kurátor sem szép beszéddel, sem fenyegetéssel nem tudja behajtani a követelést. Ez pedig öreg hiba, mert az ellenállás veszélyezteti a többiek fizető készségét is.

— Gyűjtse össze kurátor uram azt a négy himpellért s terelje őket hozzám! — mondotta egy napon a pap a gondnoknak.

Őkeminek sem kellett másodszori biztatás, kutya futtában elsietett s kisvártatva beállított a lelkészi irodába a négy füstös, akiket már készen várt a pap.

— No kedves hiveim, hát itt vagyatok? — szólt rájuk a pap.

— Itt vagyunk istállom, — válaszolt

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a,

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTARSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni.

a vezérszónok — de szeretnénk tudni, hogy miért kellett ide jönni.

— Azért, mert még nem fizettétek meg az egyházi adót.

— Azt nem is fizetjük, mert nincs miből. Még puliszkának is alig jut, nem hogy ilyen cifraságra.

— Rendben van, ne fizessétek meg — hagyta rá a tiszteletes úr vésztjósloán abban a szempillantásban felnyitott egy régi anyakönyvet.

— Ide figyeljete! Az anyakönyvben mindanégyen mint első „prunkusok” vagytok beírva. Ha nem hiszitek, olvassátok el. (Igen, ha ismerték volna a betűt!) Látjátok a kezemben ezt a nagy piros plajbászt? Én most ezzel kihúdom mind a négynek a nevét az első sorból és hátul írom. Aki nem fizet adót, annak az anyakönyv végén van a helye.

S már lendítette a pap a karját, hogy belefogjon a gyászos műveletbe. A cigányok megrebbent pillantása összevillant, aztán sebtiben megszólalt a bandavezér:

— Csak nem teszi meg velünk azt a szégyent a Tiszteletes úr?

— Én aztán meg, — fogadkozott a pap — mert egyebet nem érdemeltek.

— Hásze megfizetjük azt az adót mink is.

— Mikor?

— Ugy... egy-két hét múlva.

— Még egy-két napot sem várok. Ha egy óra alatt nincs itt az adó, huzom ki a neveteket.

— Jaj istállom, honnan keritsünk mi most elő akkora summát? — siránkozott a cigány.

— Az a ti dolgotok. Fejenként 5 lejbe még nem pusztultok bele.

— Hát akkor megyünk s kériünk valakitől kölcsön, aztán majd ledolgozzuk. Nincs a Tiszteletes urnál valami mozgatható való? Most mindjárt megcsinálnók.

— Nálam most nincs munka s ha volna, akkor sem adnám ilyen ingyenélőknek. Jó lesz azonban sietni a vakarózással, mert a plajbász erősen mozog a kezében.

A cigányok elináltak s egy fertály

óra leforgása alatt már jelentkeztek a pénzzel.

— De istállom aztán ott maradjon a nevünk, ahol volt.

— Ott fog maradni, amig becsületesen viselitek magatokat — nyugtatta meg a pap őket.

Azóta a négy cigány a legpontosabban fizeti az egyházi adót.

Fancsali Sándor.

A kondás vigasztaló szavai.

Régi időkből maradt emlékezetben Debrecen város hatalmas főbirája nehéz betegen feküdt halálos ágyán.

Hűséges kondása meghallotta ura betegségét s beballagott a tanyáról a városba.

— Látni óhajtottam még egyszer életében a tekintetes urat, hallván, hogy igen beteg — mondá sajnálkozva.

— Bizony, Palkó fiam, én már nem sokáig élek — nyöszöngé vontatott beszéddel a beteg — s leginkább azon aggódom, mi lesz ebből a szegény városból, ha én meghalok? Ki fog már erre ezentúl oly hűséges gondot viselni, mint én? Ki fogja a várost oltalmazni az én halálom után, mit gondolsz, Palkó fiam?

— Sohse törődjék azzal a tekintetes ur — biztatta pásztori együgyűséggel a kondás. — Sokszor jártam már én úgy, hogy az öreg kolompos disznóm, melyhez hozzá volt szokva a többi, megdöglött, vagy makkoláskor a zsványok levágták, én akkor reáköttöm a kolompot akár melyikre, mingyárt azután ballagott az egész nyáj s csak úgy elvezette őket, mint az öreg, amelyik megdöglött.

Apróságok • Adomák

A fekete tábla rontja a szemet.

A londoni lélekelemzési intézetben évek óta folyó kísérleteket végeznek arra vonatkozólag, hogy iskolákban milyen színű táblák válnak be legjobban? Megállapították, hogy a használatban levő feketeszínű palatáblák és iskolai falitáblák, amelyekre a betűket fehér krétával, vagy palavesszővel szokás írni, rontják a szemet. A lélekelemzési intézet megállapítása szerint a fehér betűk fekete alapon aránylag nehezen olvashatók. Sokkal könnyebben lehet olvasni a fekete betűket fehér alapon. Ebből a tapasztalatból kiindulva, kísérleteket végeznek fehérszínű palatáblák és iskolai falitáblák alkalmazásával. Ezekre a táblákra puha szénnel kell írni. Megállapították, hogy a fehérszínű palatáblák alkalmazása nemcsak a tanulók szemét kíméli, hanem a tanítás eredményét is jótékonyan befolyásolja.

Érdekes évforduló.

A fölözögépeket gazdáink és tejszövetkezeteink mindenfelé használják. Kevesen tudják, hogy a fölözögépek feltalálója, Laval Gusztáv svéd mérnök huszonöt esztendővel ezelőtt halt meg. Laval Gusztáv kitartó és nagy munka után jutott abba a helyzetbe, hogy találmányát a gyakorlat számára értékesé tegye. Kezdetben, mint raktárnyire is méltányolták találmányának műszaki jelentőségét, a gyakorlatban a tejfölöző nem vált be, mert nem dolgozott állandóan. Végre is hosszas küzdelem árán mégis sikerült felta-

lálni a folytonosan fölöző gépet, az ugynevezett tejszeparátort. A feltalálónak Lamm Oszkár svéd ember pénzzel is segítségére sietett és így alakult meg az első fölözögépgyár.

Halálának huszonöt éves évfordulóját kegyeletesen megünnepezték a svédek.

Mindenképpen kettő helyett!

A kiváló német tudós Schopenhauer nagyétkü ember volt. Egy ízben vendéglőben ebédelt és a szomszéd asztaltól figyelték, hogy milyen jó étvágyal fogyasztja el az ételeket. A végén az egyik figyelő nem tudta megállni és félhangosan odaszólt asztaltársához:

— Ez az ur, itt mellettünk, kettő helyett eszik.

Schopenhauer meghallotta a megjegyzést és nyugodtan, anélkül, hogy az evést abba hagyta volna és fejét odafordította volna, hangosan így szólt:

— Az lehet, de kettő helyett is gondolkozom!

Mi a házasság?

— A házasság tulajdonképpen olyan, mint egy tengeri kikötő... A nagy hullámok már lecsendesednek és két hajó találkozik benne.

— De én, ugylátszik, hadihajóval találkoztam!

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

IPAROSOK FIGYELMÉBE

AZ IPAROS

az új területek kis- és közép-iparosainak országos hetilapja.

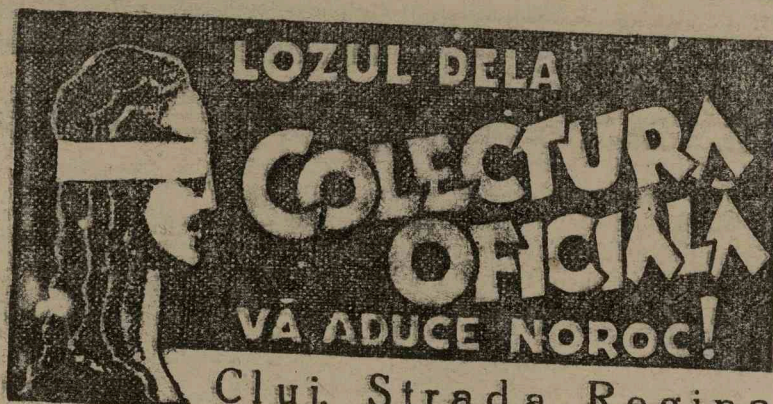
Megjelenik minden pénteken 10 nagy oldalon. - Előfizetési ár a negyedévi 75 lejt. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól!

Arad, Str. Braştanu 18.
Iparos-Otthon.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíjjal beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekiek, a választ lapunkban adjuk meg.

Venczel J. Kérdezi, hogy egy hold kaszálóra milyen fajta és mennyi műtrágyát használjon? Sajnos nem írta meg, hogy kaszálójának milyen a fekvése, milyen a talaja és hogy milyen füvekkel van benőve? A kaszálók műtrágyázásánál ugyanis tudni kell a következőket. Az olyan kaszálók, amelyeken tulnyomólag fű, félek nőnek, nitrogén tartalmú műtrágyákkal kell trágyázni. Az olyan kaszálók pedig, amelyekben sok pillangós virágú növény nő, tehát a növényzetben sok lóhere, szarvaskerep, baltacim vagy lucernafélék vannak, foszforsav tartalmú műtrágyákkal kell trágyázni. Figyelembe kell venni, hogy a kaszálón vannak-e savanyu füvek? Tehát van-e a fű között sás, kannamosó (mezei zsurló) vagy más olyan növény, amely vadvizes talajra mutat. Ha savanyu füvek volnának a kaszálón, mérsékelt trágyázásra van szükség. Mindenesetre kérjük, hogy sürgősen közölje velünk kaszálójának fekvését, továbbá azokat az adatokat, amelyek a kaszáló egyéb tulajdonságait előttünk megvilágítják. Tekintettel arra, hogy a műtrágyázást március végéig bármikor elvégezheti, van még idő tanácsunk pontos megadására és annak alkalmazására. Kérjük azonban, hogy tanácskérő leveléhez mellékeljen 20 lejt, mert tanácsadási költségeikért minden előfizetőnk 20 lejt kell hogy fizessen. Orvosi tanácsokért, amint tanácsadó rovatunk elején olvasható, 30 lejt kell beküldeni. Könnyebbség okáért az összeget számvészkedjék postabélyegben beküld-

LOTERIA DE STAT

Cluj, Strada Regina Maria 46.

Megkezdődött**a 16. sorsjáték***melynek tervezete***179.742 nyereményt oszt szét
412,282.200 lei értékben.**

Legyenek előrelátóak, vegyék meg sorsjegyeiket idejében!

Az elsőosztály húzása**1938 év március hó 15.**

deni. Ismételten kérjük gyors választ, hogy tanácsunk szerint a műtrágyázást kellő időben elvégezhesse.

G. B. Tíz-tizenkét éves fákat, amelyeknek törzskerülete 35–40 centiméter, sikerrel át lehet ültetni, hogyha az ültetés alkalmával gondosan járunk el. Igaz, hogy az idős fákat télen lehet a legbiztosabban átültetni, azonban ettől elkésett.

Idősebb fák tavaszi átültetésénél a következőkre vigyázzon. A gyökérzet mellől a földet úgy távolítsa el, hogy a nedv szívását végző tápláló gyökereket lehetőleg ne sértse meg. Kővér földben általában kisebb a fák gyökérzete, sovány földben azonban messzire elnyulnak a gyökerek, mert táplálék után kutatnak. Ezért tehát könnyebb az olyan idős fák átültetése, amelyek kővér földben állottak.

Miután a fát lehetőleg teljes gyökérzetével kiemelte a földből, az összes megsérült gyökereket gondosan vágja vissza. A visszavágás alkalmával vigyázzon, hogy a vágási felületek jól fektődjenek és simuljanak az új ültetőgödör fenekéhez, vagy oldalához.

Ültetés alkalmával a gyökereket iszapolja be és a földet jól taposza be a gyökerek közé. Miután az ültető gödör földjét teljesen visszahányta a fa tövére, tányérozza ki a fát és a tányérral portrágyával szórja be. Nagy gondot kell fordítani az ilyen fák kikapcsolására. A súlyos törzs és nagy korona miatt nagyon erős károkat kell alkalmazni és megfelelő szilárd kötéssel kell a fát a károhoz rögzíteni.

Az idős korban átültetett fák koronájának metszéséről a következőket kell tudni. Az ágakat ne

vágja vissza, hanem hozza úgy összhangba a koronát a gyökérzettel, hogy a koronaágakat ritkítsa ki. Az ágakat azért nem szabad visszavágni, hogy a csücs tájékán levő rügyek megmaradjanak és kihajtva a fát táplálják.

L. J. A rádiózás alkalmával jelelmentező zavarok, különösen elhalkulások oka nem a gép hibájából származik. Tavasszal a rádiógépek általában halkabban szólnak, mint télen. Elhalkulásuk a levegő felső rétegének különleges, villamos állapotával van kapcsolatban. A levegő villamos állapota pedig nagy mértékben függ a Napon lefojyó jelenségektől. Megállapították például, hogy a rossz rádió vételt jelenleg az okozza, hogy a Napon nagyon sok napfolt van. A napfoltokról többször írtunk a Magyar Népből és közöltük, hogy ezeknek megjelenése nagyon sok

földi jelenségre van hatással. Közlebről irtunk arról, hogy sok napfolt idején megszorodik a sarki fények száma és ezért lehetett nálunk is néhány héttel ezelőtt egyik éjszaka sarki fényt látni. Hangsúlyozzuk tehát rádiójának elhalkulása ne aggassza, mert az egész világon általános a panasz, hogy a rádiókészülékek néha rosszul működnek.

Cs. B. Áttanulmányozva az érvényben levő szövetkezeti törvény 162—164 szakaszait, tényleg úgy látjuk, hogy a kérdéses számlák nem bélyegmentesek. A törvény ugyanis csak a hadsereg részére történő szállítások számláit mentesíti a számlabélyeg terhe alól.

Gazdakör. Hogy kérdésekre pontos választ adhassunk, tudnunk kellene, hogy a kérdéses erdők az érvényben levő erdő-törvény védelme alá tartoznak-e, vagy nem. Igenlő esetben nem kerülhetik el, az említett engedélyek megszerzését, legfeljebb arra szorítkozhatnak, hogy egyöntetű eljárással lépnek fel, ami által a felesleges kiadások és idővesztések nagy részét megtakaríthatják.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

K. D. Cristur. T. A. Irătosul Mare. H. Gy. Dorobanți. M. I. Peregul Mic. K. D. Otomani. H. M. Livada. V. A. Piscolt.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Azon hátrálékos előfizetőinket, akik nagyobb összeggel tartoznak, fokozatosan felszólítjuk a kitöltött postautalvány felhasználásával. Felszólítjuk tehát azokat, akikhez ilyen postautalványt küldtünk, hogy a feltüntetett hátrálékokat rövid idő alatt küldjék be kiadóhivatalunkhoz, mert ha ez nem történik meg a lapküldést részükre kénytelenek leszünk megszüntetni.

Figyelmeztetjük a hátrálékosokat arra is, hogy könyvnaprunkból még elegendő példány áll rendelkezésünkre és így akik a hátrálékokat rövid idő alatt beküldik, a könyvnaprunk részükre elküldjük.

M. P. Medias. Ajánljuk, hogy forduljon levélileg egy nagyobb fajszoła vezetőségéhez, ahol a legbiztosabban választ adnak kérdésére. Ilyenek pld. Ambrosi Fischer & Comp. Aiud, jud. Alba, vagy pedig „Diosigana“ szőlőoltványtelep Diosig, jud. Bihar.

S. E. Sic. Ismételnem közöljük, hogy az Unitárius Naptár teljesen kifogyott s azért nem küldhető el.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: özv. T. M-né Urișor 150 lej 1938 évre, 100 lej Ujságró Szervezetnek, Cs. M. Remetea Oasului 150, Sz. I. Sesarm 150, K. S. Lesu 150, F. A. Icafalau 155, Herniacova-ról: T. P. és B. S. 150—150, B. J. Brașov 150, B. M. Copsa Mica 155, B. J. Alungeni 150, V. J. Vulcani 150, M. A. Dălnie 150, N. J. S. Panet 75, K. A. Abud 150, N. E. Sânvasii 325 (r. 1938 jul. 1-ig), G. K. Lunecani 50, J. Gy. Socodor 150, P. J. Matiseni 155, G. J. D. Bogodia de jos 150, S. M. Medisor 240, É. F. Cefa 75, S. L. Santion 150, O. K. Pauleu 150, Sângeorgiu de Padure-ról: F. J., K. Gy., Sz. I., M. F. és M. K. 150—150, B. I. Ilieni 85, B. S. Naimon 75 (kérjük a megrendelt könyv áraban 25 lej beküldeni, hogy azt elküldhessük), Ceanul Mare-ról: ifj. B. J. ifj. K. F., N. I., P. J. és ifj. L. A. 75—75. S. M. Suplaeul de Barcau 155, Halmeu-ról: K. A. 75 és K. B. 75, M. M. Foeni 150, (Gazdatudomány elküldve), T. Gy. Capleni 155, V. J. Berveni 100, G. M. Ratești 150, A. N. Simeria 155, G. F-né Budila 155, F. L. Santaul-Mare 155, J. I. Crizbav 150, Zs. K. Borlovenii-nou 150, K. F. Islau 305, Cz. B. Dornesti 155, Dorobanti-ról: P. A. 150 és H. M. 150, N. M. Crizbav 300, M. J. Oeland 175, H. S. Faget 155, K. M. Salonta 150, N. G. Ojdula 155, P. I. Turches 150, Blorteni-ról: Sz. M. 150, Sz. D. 150, B. S. 150 és J. J. 150, Z. M. Biharua 300, P. S. Saros 305, Id. K. J. Aita-Mare 305 lej.

Aprohirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Al-lástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3; vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelzés leveket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltseget.

Keresek idősebb perfekt szakácsnét. Esetleg férjét is alkalmaznám, mint házi és kerti szolgát. Csak hivatásos cselédek irjanak. Dr. Tirea Mihályné, Pui, jud. Hunedoara.

Eladó 20 magyar hold, tanyai prima fekete föld. Bardocz Józsefnél, Silindru, jud. Salaj.

Eladó 820 mm. MAV golyós cséplő 10 HP és 14 HP Ganz motorok, vagy elcserelném 330 vagy 1070 MAV cséplővel. Ugyanott 1000 mm. Hofher cséplő Fordson traktorral mind jó karban teljes felszereléssel. Nagyossy János, Vișoara, p. u. Câmpia Turzii, jud. Turda.

Bárányszállítókat, akik csak elsőrendű levágott bárányokat naponta szállítanak, keres Mat-tanovich Pál bárány és baromfi-nagykereskedő, București, Alea Franamazonă No. 4.

Fajgalambok

angol golyvások, rezgő pávák, angol parókások és Carrierék, vetők és komáromiak, német sirályok eladók.

Pósta szétküldés.

Papp M. Cluj, Str. Tebei 4.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Németország második embere.

Hitler után Göring, a német légi had-
erők fővezére gyakorolja a legnagyobb befo-
lyást Németország politikájára. Jelenleg az
teszi időszerűvé alakját, hogy harcias beszéd-
ben hirdette meg Németország háborús irá-
szenlétét. A beszéd éle Csehország ellen irá-
nyult, de Ausztria számára is fenyegetéseket
tartalmazott. A francia lapok nagy aggodás-
sal írják Németország szándékairól. Képün-
kön Göring a középső alak, tárgyaló felei len-
gyel politikusok.

Meghalt az olaszok legnagyobb írója.

Olaszország legkiválóbb írója, Gabrielle D'Annunzio, 75
éves korában meghalt. D'Annunzio művei nemcsak Olasz-
országban, de külföldön is nagy sikereket arattak. Csodála-
tos mestere volt az olasz nyelvnek. Bíráloi azt mondják, hogy
olyan mesterien kezelte az olasz nyelvet, mint egy nagy
hegedűművész a hegedű hurjait.

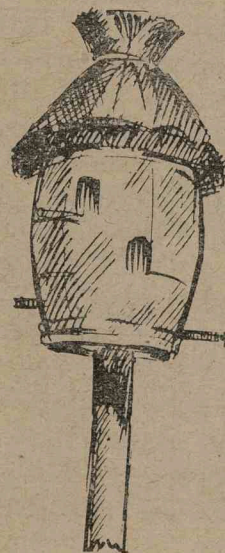
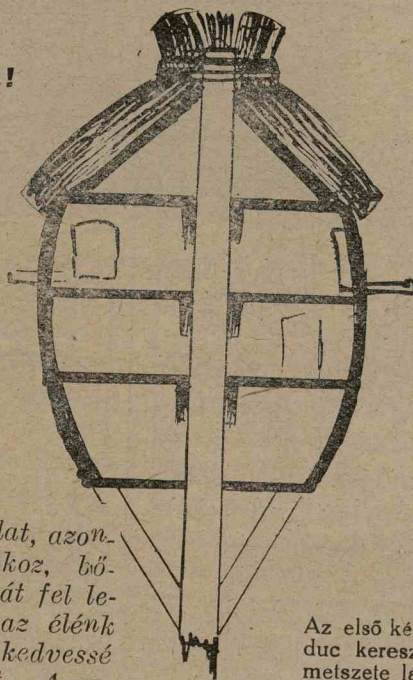
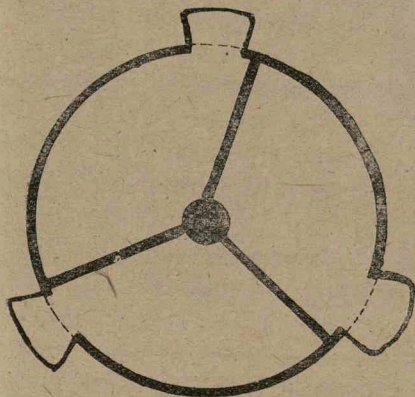
Neve irodalmi művein kívül főképpen Fiume megszállá-
sával és elfoglalásával kapcsolatban vált ismeretessé. A
világháborút követő békeszerződések alkalmával ugyanis
Fiume Jugoszláviának jutott. D'Annunzio 1919-ben néhány
hajóval és egy olasz szabadsapattal megostromolta a Jugo-
szláviának ítélt Fiumét és rajtaütéssel Olaszországhoz csatolta.

Az olasz nemzettől ezért nemzeti ajándékképpen Gardo-
neban gyönyörű kastélyt kapott. Temetése az olasz nép ál-
talános gyásza mellett folyt le. Megjelentek temetésén Mus-
solini és más olasz államférfiak, valamint az olasz király
képviselője is. A nagy olasz költőt a fiumei harcokban elesett
hősök temetőjébe helyezték örök nyugalomra.

Tanuld meg!

Készítsünk galambducot!

A galamb nem éppen hasznos állat, azon-
ban, ami kevés kárt a gazdaságban okoz, bő-
ségesen kárpótolja azáltal, hogy húsat fel le-
het használni étkezésre. De meg az élénk
színi, röpdeső galambok rendkívül kedvessé
és széppé teszik a gazdasági udvart. A ga-

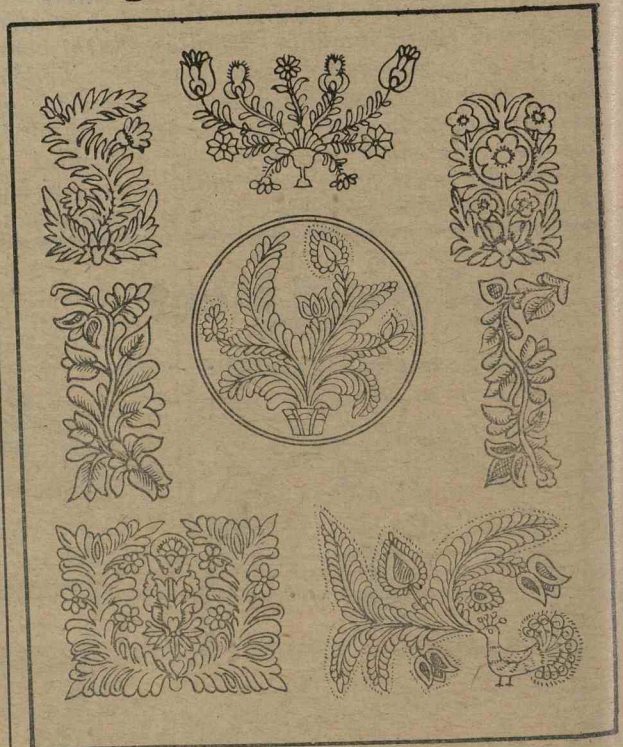
Az első képen a hordóból készült galamb-
duc keresztmetszete, a középsőn hossz-
metszete látszik. A harmadik képen kész,
zsupfedelű galambducot mutatunk be.

Élni nem cél tele zsebbel
 Igével is él az ember.
 Ige: írni, szólni szépet:
 Nézzetek a „magyar Nép“-et!

lamb-tartáshoz nagy befektetés nem kell. — Első és legfontosabb feltétele, hogy rendes galambduc álljon a galambok rendelkezésére. A képen látható duc közönséges mosódézsából, vagy az egyik végén levágott boros hordóból készült. Ezt szájával felfelé oszlopra erősítjük és tetejére zsup vagy valamilyen más fedelet helyezünk. Ez a zsup-fedél nemcsak célszerű, hanem díszítő jellegű is. A hordóban levő emeletek beosztása saját belátásunktól, elsősorban a hordó magasságától függ. Ha nagyobb hordó áll rendelkezésünkre, több, ha kisebb, kevesebb emelet és párhely fog rendelkezésünkre állni. A hordó belsejét a belső kerületre függőleges falak osztják fel, ezek mellé buvolyukakat és repülőlapokat helyezünk. A lyukakat lehetőleg igyekezzünk úgy elhelyezni, hogy védve le-

gyenek az uralkodó szelektől. A galambduc fő tartóoszlopát másfél méter magasságban sima bádoglemezzel burkoljuk be, hogy a ragadozók, görény, macska ne tudjanak felmászni.

A magyar díszítés alapformái.

A gyümölcsárus: Mi tetszik gyerekek?
 — Kérem szépen bácsi, legyen szives ezt a nagy alnát három kicsire felváltani.

Mai díszítéseinkben a levél játszik vezető szerepet. Bámulatos az a változatosság, amit egy-két fajta levélforma különféle elhelyezéssel és izléses csoportosításával érhetünk el.

Kiadja a „Magyar Nép“ kiadóbizottsága, Minerva Rt., Cluj, Str. Baron L. Pop 5. — 1821